DANDERYDS KOMMUN

Tjänsteutlåtande

Datum: 2026-09-29
Diarienummer: KS 2026/0369

Till: Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret
Adam Hjorth

Inbjudan till samråd för Roslagsbanan till city

Ärendet

Trafikförvaltningen genomför under perioden 15 september till 12 oktober 2026 samråd för järnvägsplanen och tillhörande miljöprövning för Roslagsbanan till City. Planen omfattar en cirka 4,2 kilometer lång ny järnvägssträckning mellan Universitetet och City. Byggstart planeras till 2028 och trafikstart bedöms kunna ske omkring 2041–2042.

Kommunstyrelsen svarar på samrådet genom yttrandet ”Yttrande över samråd Järnvägsplan Roslagsbanan till City” daterat 12 oktober 2026. Kommunens synpunkter kan sammanfattas med att:

- Danderyds kommun anser att det måste vara högsta prioritet för Trafikförvaltningen att ta fram en analys för hur utbyggnaden Roslagsbanan och tillfälliga avstängningar kommer att påverka Danderyd.
- Regionen måste finansiera åtgärder som säkerställer effektiva byten mellan buss, tunnelbana och Roslagsbanan, samt som ökar kapaciteten i bussterminalerna.
- Danderyds kommun motsätter sig nedläggning av befintliga stationslägen i Danderyd. Samtliga ska kvarstå och trafikeras.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen antar yttrande, daterat 2026-10-12, som remissvar avseende Region Stockholms samråd ”Järnvägsplan Roslagsbanan till city”.

Bakgrund

Projektet Roslagsbanan till city är en del av Sverigeförhandlingen som, år 2017 tecknades mellan staten, Region Stockholm och berörda kommuner. Fokus var fyra stora kollektivtrafiksatsningar, varav Roslagsbanan till city är ett av dem. Region Stockholm har genom trafikförvaltningen genomfört flera samråd för Roslagsbanan till city, samt även

efterfrågat inspel på tjänstepersonnivå. Kommunen har yttrat sig vid samtliga remisstillfällen. Nedan listas dessa:

- 15 januari till 8 februari 2021 genomfördes tidigt samråd för Roslagsbanan till city.
- 27 maj till 27 juni 2022 genomfördes samråd inför val av lokalisering och inför beslut om betydande miljöpåverkan för Roslagsbanans förlängning till city. Utredningsområdet avgränsades till området från Ålkistan i norr till Stockholms central i söder. I väst var avgränsningen vid Odenplans station och i öst vid Stockholms östra station.
- 21 april 2023 presenterade Region Stockholms trafikförvaltning ett förslag för åtgärdsval på Roslagsbanan för kommunen på tjänstepersonnivå. Kommunen svarade genom yttrande daterat 22 maj 2023.
- 28 januari till 18 februari 2025 genomfördes samråd kring planerad spårlinje, stationslägen och möjliga lägen för arbetstunnlar och etableringsområden avseende järnvägsplan för Roslagsbanan till City.
- Mellan 2021 och 2023 genomförde regionen en lokaliseringsutredning där alternativa sträckningar och stationslägen för Roslagsbanan till city utreddes. Regionens val blev sträckningen via Universitetet och Odenplan till T-Centralen. En kompletterande lokaliseringsutredning för sträckan Universitetet till Odenplan färdigställdes juli 2024.
- Mellan 28 januari och 18 februari genomfördes samråd 1 för järnvägsplanen och miljöståndet för Roslagsbanan till city. Det fokuserade på planerad spårlinje, stationslägen och möjliga lägen för arbetstunnlar och etableringsområden.

Kommunledningskontorets utredning

Under perioden 15 september och 12 oktober 2026 genomför Trafikförvaltningen på Region Stockholm ett samråd för järnvägsplan Roslagsbanan till City samt tillhörande miljöprövning. Järnvägsplanen beskriver den anläggning som planeras, de positiva och negativa konsekvenser som utbyggnaden medför, samt mark som behövs för att genomföra projektet. Järnvägsplanens geografiska avgränsning är från Universitetet i norr till City i söder.

Planförslaget fokuserar på planering av en ny spåranläggningen på totalt cirka 4,2 kilometer (3,8 kilometer under mark). Ingångar till de nya stationerna vid Odenplan och T-Centralen planeras att ske via redan befintliga stationer. I planhandlingarna framgår det att byggstart

sannolikt infaller under 2028, och genomförandet uppskattas ta 13 år. Preliminärt kan trafiken då stata år 2041/2042.

Samhällsutvecklingsförvaltningen har utrett förslag till Järnvägsplan för Roslagsbanan till city – hur projektet påverkar Danderyd som kommun. Det gäller bådesamhällsnyttor som en förlängning av Roslagsbanan till city innebär, samt de risker och behov av åtgärder som uppstår under genomförandet (byggtiden). Synpunkterna fokuserar framför allt på järnvägsplanen, och mindre på miljöbedömningen, där påverkan bedöms vara större för Stockholms stad. Det som lyfts i yttrandets bedömning kan sammanfattas med att:

-
- Förslag till järnvägsplan saknar en analys för hur kollektivtrafiken i Danderyd, samt övriga nordostsektorn, kommer att påverkas under byggtiden, trots att Roslagsbanans trafik mellan Mörby och Stockholms östra kan komma att stängas av. En avstängning av Roslagsbanan under byggtid innebär stor osäkerhet för Danderyd och övriga nordostkommuner och kan leda till ökad biltrafik, fler resenärer på tunnelbanans röda linje, behov av ersättningsbussar och kapacitetsförstärkningar vid Mörby station och Danderyds sjukhus.
- Planförslaget behöver kompletteras med en särskild konsekvensanalys som redovisar trafikupplägg, ersättningstrafik, bytespunkter, kapacitet och påverkan under byggtiden.
- Riskerna som en tillfällig lösning med tågvändning vid Mörby Station innebär behöver redovisas, och hur det påverkar kollektivtrafiken med längre restider, mer komplicerade byten och försämrad tillgänglighet, särskilt med fokus på barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.
- Bytespunkt Mörby station/Danderyds sjukhus bedöms särskilt kritisk under byggtiden, med behov av åtgärder för ökad kapacitet, trygghet, trafiksäkerhet och effektiva byten mellan buss, tunnelbana och Roslagsbanan.
- Roslagsbanans förlängning till city kommer att förbättra kopplingen mellan nordostsektorn och Stockholm, samt bidra till ett mer kapacitetsstarkt kollektivtrafiksystem. Tillgängligheten förbättras till centrala Stockholm, regionala målpunkter och arbetsmarknaden, samtidigt som restiderna kortas.
- Regionen måste beakta hur viktigt det är att påverkan på bil- och busstrafiken, samt gång- och cykeltrafik, längsmed Roslagsvägen, vid byggnationen av tunneln, minimeras och hanteras i ett tidigt skede.

- Danderyd förutsätter att projektet genomförs inom de ramar för kostnad, tid och funktion som fastställts i Sverigeförhandlingens ramavtal 6. Mot bakgrund av erfarenheter från andra stora infrastrukturprojekt önskar kommunen ta del av uppdaterade kalkyler. Detta för att följa upp att kostnadsutvecklingen överensstämmer med tidigare bedömningar.

Kommunledningskontorets bedömning

Kommunens samlade bedömning återfinns i yttrandet ”Yttrande över samråd för Roslagsbanan till city”, daterat 18 september 2026.

Konsekvenser för barn och unga

Barn och ungdomar kommer att påverkas av projektet både under byggtiden och efter färdigställandet. Under byggtiden bedöms de största konsekvenserna vara kopplade till trygghet, trafiksäkerhet och orienterbarhet. Tillfälliga avstängningar av Roslagsbanan och mer komplexa resvägar kan begränsa möjligheterna till självständigt resande för barn och unga. På längre sikt bedöms projektet däremot skapa bättre förutsättningar för självständiga, trygga och effektiva resor till skola, fritidsaktiviteter och sociala målpunkter i regionen för barn och unga i Danderyd.

Artiklarna 3, 6 och 12 i barnkonventionen bedöms vara särskilt relevanta i planeringen av Roslagsbanan till city. Artikel 3 handlar om att barnets bästa ska beaktas i alla beslut som rör barn, artikel 6 om barns rätt till liv, överlevnad och utveckling samt artikel 12 om barns rätt att uttrycka sina åsikter i frågor som berör dem.

För att uppfylla barnkonventionens krav har en barnkonsekvensanalys tagits fram inom ramen för arbetet med järnvägsplanen. Syftet är att säkerställa att regionen systematiskt arbetar för att barnkonventionens principer efterlevs i planeringen av Roslagsbanan till city. Analysen ska dels belysa hur projektet påverkar livsmiljön för de barn som bor, vistas och rör sig i planområdets närhet samt använder Roslagsbanan, dels lyfta fram och integrera barnperspektivet i det löpande arbetet med projektering, produktionsplanering och genomförande.

Ekonomiska konsekvenser

Projektet innebär inga ekonomiska konsekvenser för Danderyds kommun.

Carina Lundberg Uudelepp
Kommundirektör

Stefan Sorpola
Samhällsutvecklingsdirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Inbjudan till samråd för Roslagsbanan till city
2. Yttrande, Yttrande över samråd för Roslagsbanan till city
3. Planbeskrivning
4. Gestaltningsprogram Järnvägsplan
5. Social konsekvensanalys
6. Barnkonsekvensanalys
7. Miljökonsekvensbeskrivning
8. Bilaga 1. Sammanställning av uppsökande dialoger
9. Bilaga 1. Buller och stomljud
10. Bilaga 2. Bedömningsskala för miljökonsekvensbeskrivning
11. Samrådsunderlag miljöprövning
12. Ritningsförteckning permanent markanspråk
13. Översiktskarta permanent markanspråk
14. Permanent markanspråk plan och profil
15. Översiktskarta tvärsektioner
16. Permanent markanspråk tvärsektioner
17. Ritningsföreteckning tillfälligt markanspråk
18. Översiktskarta tillfälligt markanspråk
19. Tillfälligt markanspråk
20. Bilaga 1. Plankartor tillfälligt nyttjande

Expedieras

Region Stockholms Trafikförvaltningen (mejladress samrad.rbc@regionstockholm.se, uppge TN 2024–1060 Samråd Roslagsbanan till city i ämnesraden).